

prima instanță: M. Țugui
instanța de apel: A. Pahopol, I. Țurcan, V. Negru

dosarul nr. 2ra-1085/18

DECIZIE

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Radu Rotaru, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Radu Rotaru, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac împotriva lui Veaceslav Crețu și Alinei Artemieva cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2018, prin care a fost admisă cererea de apel declarată de Veaceslav Crețu, casată integral hotărârea Judecătoriei Căușeni sediul Central din 29 mai 2017 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată

constată:

La 11 ianuarie 2017, Radu Rotaru, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Crețu și Alinei Artemieva cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că este deținătorul și posesorul legal al automobilului de model BMW 530 cu n/î CA XXXXX, nr. caroseriei XXXXX, culoare neagră.

Relatează că la 7 august 2016, în jurul orei 05.00, se afla la terasa de lângă stația de alimentare cu petrol „Petrom” din or. Căușeni str. Mihai Eminescu, la parcare a căreia se afla și automobilul ce-i aparține, când de el s-a apropiat Veaceslav Crețu, care i-a solicitat cheile de la automobil pentru a-și lua țigările.

Ulterior a aflat că de fapt ultimul a plecat cu automobilul, în aceeași zi, în jurul orei 06.30, fiind telefonat de acesta care i-a comunicat că automobilul de model BMW 530 cu n/î XXXXX, a fost condus de Alina Artemieva și a fost implicat într-un accident în or. Căușeni str. A. Mateevici.

Comunică că în privința Alinei Artemieva, la 15 august 2016, au fost întocmite două procese-verbale cu privire la comiterea de către aceasta a

contravențiilor administrative prevăzute la art. 242 alin. (1), 232 alin. (1), 229 alin. (2) și (3) Cod contravențional, fiind sancționată prin decizia din 15 august 2016 cu o amendă în mărime de 65 u.c. și 10 puncte de penalizare, cât și în temeiul prevederilor art. 243 Cod contravențional.

Menționează că materialele dosarului contravențional au fost remise în instanța de judecată, iar despre rezultatele examinării cazului menționat dânsul nu cunoaște nimic.

Reiterează că în rezultatul comiterii accidentului rutier, i-a fost deteriorat în mod considerabil automobilul ce-i aparține, iar potrivit actului de examinare a mijlocului de transport auto nr. 2998 / „A” din 28 noiembrie 2016 întocmit de evaluatorii independenți ai Uniunii Experților Exauto – Plus, i-a fost adus un prejudiciu material în sumă de 129474,18 lei.

Având în vedere prevederile art. 1410 Cod civil, consideră că pârâții, dobândind în mod ilicit izvorul de pericol sporit, automobilul de model BMW 530 cu n/î XXXXX, devenind posesori ilegali și care ulterior au comis accidentul rutier, trebuie să răspundă solidar pentru prejudiciul cauzat.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 1398 alin. (1), 1410, 1416, 1424 Cod civil, art. 6, 8, 10, 13, 14 din CEDO, art. 5, 7, 38, 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la Veaceslav Crețu și Alina Artemieva a prejudiciului material pricinuit în rezultatul accidentării automobilului de model BMW 530 cu n/î XXXXX, în sumă totală de 129474,18 lei, a cheltuielilor de judecată legate de asistența juridică în sumă de 2500 lei, traducerea și autentificarea actelor în sumă de 205 lei, efectuarea expertizei în sumă de 1200 lei, în total în sumă de 3905 lei, precum și încasarea în bugetul de stat a taxei de stat în mărime de 3884,23 lei de la a cărei plată dânsul este scutit în temeiul prevederilor art. 85 alin. (1) CPC.

Prin hotărârea Judecătorei Căușeni sediul Central din 29 mai 2017, a fost admisă acțiunea, a fost încasat în mod solidar din contul lui Veaceslav Crețu și Alinei Artemieva în beneficiul lui Radu Rotaru prejudiciul material în sumă totală de 129474,18 lei, cheltuielile de judecată legate de asistența juridică în sumă de 2500 lei, cheltuielile legate de traducerea și autentificarea actelor în sumă de 205 lei, cheltuielile legate de efectuarea expertizei în sumă de 1200 lei.

A fost încasat în mod solidar din contul lui Veaceslav Crețu și Alina Artemieva în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3884,23 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2018 a fost admisă cererea de apel declarată de Veaceslav Crețu, casată integral hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La 12 aprilie 2018, Radu Rotaru, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărârii primei instanțe și încasarea în mod solidar de la Veaceslav Crețu, Alina Artemieva în folosul lui a cheltuielilor de judecată suportate pentru examinarea cauzei civile în ordine de apel în sumă de 3000 lei.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând încălcarea esențială, cât și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural.

Consideră că instanța de apel urma să rețină faptul că instanța de fond a examinat sub toate aspectele cauza, studiind toate circumstanțele expuse de el, or, intimații fiind citați în mod legal nu și-au onorat obligațiunea de a se prezenta în fața instanței de judecată.

Remarcă că instanța de fond a pronunțat o hotărâre bine argumentată și legal întemeiată.

Afirmă că nu pot fi tolerate concluziile instanței de apel privind transmiterea benevolă a automobilului persoanelor vinovate la caz, or, în privința lui nu au fost întocmite anumite procese – verbale cu privire la contravenție.

Evidențiază că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 1398 și 1410 Cod civil.

Prin urmare, cerința privind încasarea prejudiciului material, în mod solidar de la Veaceslav Crețu și Alina Artemieva, drept rezultat al accidentării automobilului de model BMW 530 cu n/î XXXXX, în sumă totală de 129474,18 lei, este una întemeiată, prin punerea în aplicare a legislației relevante cauzei și anume art. 45 Cod contravențional.

Având în vedere prevederile art. 41 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și art. 1422 Cod civil, subliniază că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că dânsul urmează a fi despăgubit material, iar instanța de apel a interpretat eronat și a negat această prevedere legală.

La 30 mai 2018, Veaceslav Crețu a depus referință la recursul declarat de Radu Rotaru, solicitând respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 1 martie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 127), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 12 aprilie 2018, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din materialele cauzei, înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Veaceslav Crețu și Alinei Artemieva, Radu Rotaru a solicitat încasarea în mod solidar de la Veaceslav Crețu și Alina Artemieva a prejudiciului material pricinuit în rezultatul accidentării automobilului de model BMW 530 cu n/î XXXXX, în sumă totală de 129474,18 lei, a cheltuielilor de judecată legate de asistența juridică în sumă de 2500 lei, traducerea și autentificarea actelor în sumă

de 205 lei, efectuarea expertizei în sumă de 1200 lei, în total în sumă de 3905 lei, precum și încasarea în bugetul de stat a taxei de stat în mărime de 3884,23 lei de la a cărei plată dânsul este scutit în temeiul prevederilor art. 85 alin. (1) CPC.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii pe care a admis-o și a fost încasat în mod solidar din contul lui Veaceslav Crețu și Alinei Artemieva în beneficiul lui Radu Rotaru prejudiciul material în sumă totală de 129474,18 lei, cheltuielile de judecată legate de asistența juridică în sumă de 2500 lei, cheltuielile legate de traducerea și autentificarea actelor în sumă de 205 lei, cheltuielile legate de efectuarea expertizei în sumă de 1200 lei. A fost încasat în mod solidar din contul lui Veaceslav Crețu și Alina Artemieva în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3884,23 lei.

Judecând apelul declarat de către Veaceslav Crețu, instanța de apel a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia pe care l-a admis, și casând integral hotărârea primei instanțe, a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că soluția a fost dată de către instanța de apel fără elucidarea pe deplin a circumstanțele cauzei și fără determinarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

În susținerea acestei concluzii se vor reține prevederile art. 130 alin. (1) și (2) CPC, care stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege și nici un fel de probe nu au pentru instanță judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Potrivit art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, precum și materialului anexat la dosar, fără a examina sub toate aspectele legalitatea și temeinicia hotărârii supuse apelului, în raport cu regulile și legislația în vigoare

Astfel, se constată că, instanța de apel admitând apelul declarat de către Veaceslav Crețu, a casat integral hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii, deși Alina Artemieva nu a contestat cu apel hotărârea primei instanțe.

Or, acțiunea lui Radu Rotaru cu privire la repararea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, prin încasarea în mod solidar de la Veaceslav Crețu și Alina Artemieva, a fost admisă integral de către prima instanță.

Superficialitatea examinării cauzei de către instanța de apel se atestă și prin faptul că deși pe de o parte instanța de apel face referire la temeiul și condițiile

generale ale răspunderii delictuale, pe de altă parte într-un mod neînțeles instanța invocă la faptul că nici la organul de urmărire penală și nici în cadrul examinării cauzei în prima instanță, Radu Rotaru nu a demonstrat că automobilul său (izvorul de pericol sporit) a ieșit din posesiunea lui urmare a acțiunilor ilicite ale unor persoane terțe, or, nici Alina Artemieva și nici Veaceslav Crețu nu au fost atrași la răspundere în conformitate cu legislația Republicii Moldova pentru răpirea automobilului de model BMW 530D, ce îi aparține lui Radu Rotaru.

Și asta deoarece, ajungând la o astfel de concluzie, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 1398 Cod civil, potrivit cărora cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Or, în interpretarea corectă a normei de drept enunțate, este de înțeles că componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale.

Ca urmare, în pofida celor relatate, instanța de apel urma să stabilească vinovăția, prin prisma răspunderii civile delictuale și nu prin prisma răspunderii penale.

De altfel, soluția instanței de apel rămâne neînțeleasă și din considerentul că în susținerea soluției sale de respingere integrală a acțiunii s-a referit doar la ordonanța procurorului în Procuratura raionului Căușeni din 27 februarie 2017 de neîncepere a urmăririi penale, din care rezultă că la 7 august 2016, Radu Rotaru cu automobilul de model BMW 530 cu n/î XXXXX, se afla la stația de alimentare „Petrom” din or. Căușeni, fiind în stare de XXXXX nu a memorizat toate evenimentele.

În același timp, instanța de apel nu a stabilit cu certitudine dacă izvorul de pericol sporit automobilul de model BMW 530 cu n/î XXXXX, a ieșit din posesia posesorului legal Radu Rotaru cu voința acestuia, sau în lipsa voinței acestuia.

Despre lipsa de certitudine a soluției instanței de apel, vorbește și faptul că reieșind din specificul acțiunii deduse judecării și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei acțiunii, indispensabil, de alte constatări, era necesar de a verifica și faptul dacă Radu Rotaru deținea împuternicirile stabilite de lege de a solicita din numele său repararea prejudiciului material în rezultatul accidentării automobilului de model BMW 530 cu n/î XXXXX, în baza procurii eliberate pe numele lui de către Serghei Midoni (f. d. 18-19).

În această ordine de idei, se atestă că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul

determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Față de cele de precedent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Radu Rotaru, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Radu Rotaru, reprezentat de avocatul Aurelia Parpalac împotriva lui Veaceslav Crețu și Alinei Artemieva cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Ala Cobăneanu